

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏՈՊՈԳՐԱՖԻԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐՈՎ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱՍՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏՈՊՈԳՐԱՖԻԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐՈՎ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	0905B4/07
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս/ 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ</p> <ul style="list-style-type: none"> • գիտելիքներ երկու հնագույն գիտություններից՝ տեղագրությունից ու քարտեզագրությունից: • ապահովել Երկրի ձևի, չափի, կոորդինատների, գծերի կողմնորշման, քարտեզագրական մեթոդների, քարտեզների, ատլասների կազմման և այլնի շուրջ գիտագործնական գիտելիքների ձեռքբերում: • ճանաչել քարտեզը, որպես աշխարհագրության երկրորդ լեզու, քարտեզների կազմման միջոցներին, տեսակներին, կիրառության ոլորտներին: • ծանոթանալ հայ ատլասային քարտեզագրական գործերին:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Ներկայացնել տեղագրության ու քարտեզագրության ուսումնասիրման օբյեկտները, խնդիրները, կառուցվածքը, տեսական հիմնադրույթները: Բնորոշել տեղագրության հմնարար հասկացությունները՝ կոորդինատային համակարգեր, ազիմուտ, դիրեկցիոն անկյուն, ռումբ, մասշտաբ: Ներկայացնել քարտեզագրական հիմնական մոտեցումները՝ նշա նային, գծերի, տեղային դիագրամների, քարտեզգրամների, քարտեզդիագրամների: Դասակարգել քարտեզներն ըստ մասշտաբի, բովանդակության, ընդգրկած տարածքի, տիպի, նշանակության:</p> <p>Բնորոշել ատլասային քարտեզագրության առանձնահատկությունները՝ կառուցվածքը, կազմման սկզբունքները և պահանջները:</p> <p>Արտահայտել քարտեզագրական գեներալիզացիայի նշանակությունը, առանձնահատկությունները, տեսակները:</p> <p>Բացատրել քարտեզների կազմման ավանդական և ժամանակակից աղբյուրների կարևորությունը, կիրառման ոլորտները:</p> <p>Բնորոշել քարտեզագրական հետազոտության մեթոդի և քարտեզագրական կանխատեսման նշանակությունը:</p> <p>Բացատրել քարտեզագրության ու գեոինֆորմատիկայի միջև կապերը: Դասակարգել ատլասներն ըստ բովանդակության, չափերի ըստ ընդգրկած տարածքի, բնույթի, նշանակության:</p> <p>Ներկայացնել հայ ատլասային քարտեզագրության առանձնահատկությունները:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Համեմատել քարտեզագրական պրոյեկցիաները:</p> <p>Համադրել քարտեզագրական մեթոդները տարբեր բովանդակության քարտեզների կազմման ժամանակ:</p>

Քննարկել վերլուծական, համադրական, համալիր, շարժընթաց ու փոխկապակցվածություն արտահայտող, գործառնության թարգմանությունները: քարտեզների կազմման գործընթացը:

Գնահատել առավել շատ կիրառություն գտած մի քանի ատլասներ:

Քննարկել գեներալիզացիայի գործոնները և տեսակները:

Համեմատել նույն բովանդակության, բայց տարբեր մասշտաբների քարտեզներում կատարված ընդհանրացումները:

Համեմատել հայաստանյան ատլասները՝ դրանց կառուցվածքը, կիրառված մեթոդները, ձևավորումը:

Ստեղծել քարտեզների տարբեր ձևահորիվածքներ, քարտեզ-բուկլետի անհատական բնօրինակ:

ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդլայնական մասշտաբի որոշմանը:

Որոշել կողմնորոշման անկյունների միջև կապերը, կառուցի անհրաժեշտ գծերն իրենց համապատասխան ազիմուտներով, ռումբերով:

Տիրապետել քարտեզների համարակալմանը՝ սյունակավոր մանն ու անվանակարգմանը:

Իրականացնել քարտեզաչափական աշխատանքներ՝ գծերի երկարության, հեռավորությունների, բարձրությունների, խորությունների որոշում:

Տիրապետել քարտեզագրական ժամանակակից՝ համակարգչային հմտություններին:

Կողմնորոշիչ ցանցով օբյեկտների որոնման հմտություններին:

Որոշել տարբեր տիպի, բովանդակության քարտեզների կազմման մեթոդները:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

- ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 5
- ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 80
- ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 40
- ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 34
- ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ - 6
- ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 5

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Տոպոգրաֆիական, քարտեզագրական, մաթեմատիկական, գծագրական գիտելիքներ գիտագործնական բազմաթիվ խնդիրների լուծման համար:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐ

Դասախոսություն, գնական՝ քարտեզներով, գլոբուսով աշխատելու մեթոդներ, ինքնուրույն աշխատանք:

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Տոպոգրաֆիա գիտությունը, հետազոտության օբյեկտը, կառուցվածքը, կապն այլ գիտությունների հետ:
- Տոպոգրաֆիական հիմնական հասկացություններ: Երկրի ձևը, չափերը, աշխարհագրական, ուղղանկյուն կոորդինատներ: Գծերի կողմնորոշում՝ ազիմուտ, դիրեկցիոն անկյուն, ռումբ: Մասշտաբ, նշանակությունը, տեսակները: Ընդլայնական մասշտաբ: Հեռավորությունների որոշում ընդլայնական մասշտաբով:
- Քարտեզագրություն գիտությունը, մտքի զարգացումը, կառուցվածքը, տեսական հիմնադրությունները:
- Քարտեզների մաթեմատիկական հիմքի տարրեր: Քարտեզագրական պրոյեկցիաներ, դրանց տեսակները: Քարտեզագրական ձևահորիվածքի կազմում: Քարտեզների անվանակարգում և սյունակավորում:
- Քարտեզագրման մեթոդներ: Պայմանանշանների, քանակական, որակական ֆոնների, սանդղակների, գծերի, արեալների, տեղային դիագրամների, քարտեզագրամների, քարտեզ դիագրամների: Ռելիեֆի պատկերումը քարտեզներում:
- Քարտեզագրական մակագրություններ: Մակագրություններ կատարելու եղանակները, ձևերը: Տեղանուններ, դրանց ընտրության

- եղանակները:
- Քարտեզագրական գեներալիզացիա: Նշանակությունը, գործոնները, տեսակները:
 - Քարտեզների դասակարգում: Քարտեզներ ըստ մասշտաբի, բովանդակության, նշանա կության: Քարտեզների տիպերը: Վերլուծական, համադրա կան, գործառության, շարժընթաց, փոխկապակցվածություն արտահայտող քարտեզներ:
 - Ատլասային քարտեզագրություն: Չարգացման պատմական ընթացքը: Ատլասների դասակարգում: Հայ ատլասային քարտեզագրություն: 1960-ական թվականներից հետո լույս տեսած ատլասների վերլուծում:
 - Քարտեզների կազմման ավանդական ու ժամանակակից աղբյուրներ: Քարտեզագրական հետազոտա կան մեթոդ: Քարտեզբուկլետներ: Քարտեզների կիրառության մեթոդներ: Քարտեզագրությունը և գեոինֆորմատիկան:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Հովհաննիսյան «Քարտեզագրություն», Ե. 1986թ.
2. Խաչատրյան Մ. «Տոպոգրաֆիա», Ե.
3. Բաբայան Հ. Մեթանջյան Վ. «Տեղաագրության պրակտիկում գեոդեզիայի հիմունքներով», Ե. 1991թ.
4. Կարապետյան Գ. «Տեղաագրության պրակտիկում», Ե. 1990թ.
5. Берлянт А. "Картография", М. 2002г.
6. Салищев К. "Картоведение", М. 1982г.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Берлянт Б. "Оброз пространства: карта и информация" М. 1986г.
2. Салищев К. "Картография", М. 1982г.

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Գրավոր 2 քննություններ և 1 բանավոր քննություն, 100 բալային համակարգով:
Գրավոր քննական հացաթերթիկում 8 հարցեր են 2-ը՝ 20-ական, 6-ը՝ 10-ական, իսկ բանավոր քննության հարցաթերթիկում 3 հարց՝ 35, 35 և 30 միավորային արժեքներով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 3-20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 4-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 5-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը	ԳՊՄԻ գնահատական
A+	5+	96-100
A	5	91-95
A-	5-	86-90
B+	4+	81-85
B	4	76-80
B-	4-	71-75
C+	3+	66-70
C	3	61-65
C-	3-	40-60
D	2	Մինչև 39

Հ/Հ	Թ Ե Մ Ա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատառժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատառժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Տոպոգրաֆիա՝ տեղագրություն գիտությունը, հետազոտության օբյեկտը, կառուցվածքը, կապն այլ գիտությունների հետ:	2					1	3
2.	Տոպոգրաֆիական հիմնա կան հասկացություններ՝ կոորդինատային համակարգ: Գծերի կողմնորոշում: Ազիմուտ, դիրեկցիոն անկյուն, ռումբ:	2					2	4
3.	Գծերի կողմնորոշում:		2				1	3
4.	Մասշտաբ, նշանակությունը, տեսակները: Ընդլայնական մասշտաբ	2					1	3
5.	Հեռավորությունների որոշում ընդլայնական մասշտաբով:		2				1	3
6.	Քարտեզագրություն գիտությունը, մտքի զարգացումը, կառուցվածքը, տեսական հիմնադրույթները:	2					1	3
7.	Քարտեզների մաթեմատիկական հիմքի տարրեր՝ քարտեզագրական պրոյեկցիաներ, դրանց տեսակները:	2					1	3
8.	Քարտեզագրական պրոյեկցիաներ:		2				2	4
9.	Քարտեզագրական ձևահորինվածքի կազմում: Քարտեզների անվանակարգում և սյունակավորում:	2					1	3
10.	Քարտեզագրական ձևահորինվածքի կազմում:		2				1	4
11.	Քարտեզագրման մեթոդներ՝ պայմանանշանների, գծերի ,սանդղակների:	2					1	3
12.	Քարտեզագրման մեթոդներ՝ պայմանանշանների, գծերի ,սանդղակների:		2				1	3
13.	Քարտեզագրման մեթոդներ՝ հավասարագծերի, քանակական, որակական ֆոնների, սանդղակների	2					1	3
14.	Քարտեզագրման մեթոդներ՝ հավասարագծերի, քանակական, որակական ֆոնների, սանդղակների		2				1	3
15.	Գծերի, արեալների, տեղային դիագրամների, քարտեզգրամների, քարտեզդիագրամների քարտեզագրական մեթոդների վերլուծություն:	2					1	3
16.	Գծերի, արեալների, տեղային դիագրամների, քարտեզգրամների, քարտեզդիագրամների քարտեզագրական մեթոդների վերլուծություն:		2				2	4
17.	Ռելիեֆի պատկերումը քարտեզներում: Ստվերապատման, հորզոնականների, թվային մոդելների եղանակներ:	2					1	3
18.	Ռելիեֆի պատկերումը քարտեզներում: Ստվերապատման, հորզոնակա նների, թվային մոդելների եղանակներ:		2				2	4
19.	Բլոկ դիագրամներ: Ռելիեֆի պատկերման եղանակներ: Բարձրագրական գունային սանդղակներ:	2					1	3
20.	Քարտեզագրական մակագրություններ:							

	Տեղանունների ընտրության ձևերն ու եղանակները:	2					1	3
21.	Քարտեզագրական մակագրություններ:		2				1	3
22.	Քարտեզագրական գեներալիզացիա, գործոնները, տեսակները:	2					1	3
23.	Քարտեզագրական գեներալիզացիա:		2				2	4
24.	Քարտեզների կազմման ավանդական ու ժամանակակից աղբյուրներ:	2					1	3
25.	Քարտեզի կազմում կիրառելով վիճակագրական տվյալներ:		2				1	3
26.	Քարտեզների դասակարգման մոտեցումներ՝ ըստ մասշտաբի, բովանդակության, նպատակի, ընդգրկած տարածքի:	2					1	3
27.	Ատլասային քարտեզների մեջ առանձնացնել տարբեր տիպի քարտեզներ		2				1	3
28.	Վերլուծական, համադրական, գործառույթային, շարժընթաց, փոխկապակցվածություն արտահայտող քարտեզներ:	2					1	3
29.	Կանխատեսման քարտեզների պայմանական նշանների համակարգի մշակում:		2				1	3
30.	Ատլասային քարտեզագրություն: Ջարգացման պատմական ընթացքը: Ատլասների դասակարգում:	2					1	3
31.	Հայ ատլասային քարտեզագրություն:	2					1	3
32.	Հայ ատլասային քարտեզագրություն:		2				2	4
33.	Քարտեզագրական հետազոտական մեթոդ:	2					1	3
34.	Քարտեզագրական հետազոտական մեթոդ:		2				1	3
35.	Քարտեզների կիրառության մեթոդներ:		2				1	3
36.	Քարտեզագրությունը և գեոինֆորմատիկան:	2					1	3
37.	Քարտեզագրությունը և գեոինֆորմատիկան:		2				2	4
38.	Ուսումնական պրակտիկա					6		6
Ընթացիկ ստուգում 1								7
Ընթացիկ ստուգում 2								8
Ամփոփիչ ստուգում								10
Ընդամենը								150